

Nº 16-17

שנה ששית
שבועון

וַיִּשְׁלַח

כלי מבואה

של הסתדרות הפועלים העברים בא"י "הפועל הצעיר" *
יק"ל פעם בשבוע ע"י הועד המרכזי *

ה.

ונפטר קרופוטקין עוברים את לפנתנו הקטנה. אלו היה קרופוטקין רואה את מושכותינו ואת נסיונותינו בארץ — אפשר היה כאמת חוזה בהן נקודות מאירות של העתיד הרחוק. ולא רק בדגניה ובמרחבה. במקום שקבוצות של פועלים מנחים אבן פנה לבנין העתיד שהוא תולב עלינו. אלא שגם במושבותינו האחרות, אלו הסתקיסות בלי שושרים ובלי חרב ורק בכח ההסכם והעזרה ההדדית לבר. כן היה יכל לראות נקודות באלו—אלמלא—

ואני רואה לפני את סמואל פקיד יקיא בנס ציונה. את יונתן מקוב ברחובות ואת הערד של המושבה הלאומית שבלאומית זו. ואתם הלא יודעים את המעשים. וכי צריך אני להזכיר לכם את המעשה בשומר ערבי שפצע יהודי. והתחבאי אחד כך באחד פרדסי המושבה? ואתם הלא יודעים באיזה פרדס הכתוב טרבה מאחרי שכל המושבה באיש אחד הרשה מפקדות יקיא שהיא תשתדל למצא את הרוצח המתחבאי? האזכיר את המושבה וועדה לשבה על התקוממותם נד פקידת כזו—וכי לשבחי הם צריכים? וכי אין אותו הרגש האנושי והעממי שהכריח אותם להתקום. רגש של מחאה זה לברו דיו לתת להם כפוק נפש יותר מכל שבחים של סופרים שבעולם. יהודים סלאו את חובתם בתור בני אדם ישרים והנוגים עם רגש טבעי של בן-אדם—ומה יש פה להוסיף? עלוב הוא מקום כזה ועלובה היא חברה כזו שמעשים פשוטים כאלה זקוקים לשבח. אבל גם-ציונה הלא היא שכנתה של החובות ובזו קרה מעשה כיונתן מקוב. ולא על יונתן מקוב אני מתמרמר. כי יש נפשות עמלקיות במושבותינו המסוגלות לכל מיני אכזריות שבעולם. בה בשעה שהחבר נוגע לבני אדם העומדים במדרגה פחותה מהם בסולב החברה. מי מכס אינו יודע זאת? שאלו את הפועלים הערבים ויגידו לכם שאין כל הברל בין המכות האכזריות שדם מקבלים מידי המשפחים והאדונים העברים ובין אלה שהם מקבלים מידי האגרים שלהם. המצאו נא שעות אחרות בחברה של בעונו ועושי רצונם והשמעו מהם דברים שיועזו את עצביכם עד היסוד. אם לא שבחתם עדיין שהייתם פעם בארץ קולטורית בין אנשים קולטורים. וכי יודעים אתם מה היא הרעה היותר גדולה שהביאה העבודה הנכריה לישובנו? היא הרשה את העבדות אצלנו. מי שראה את החרת ומשפחתו בארזה ואת הענלונים. הפועלים והפועלות הודים שאצל בעונו — זה אינו יכול להטיל ספק אף רגע שהים אתם בסביבה של עבדות. פה הצד הרישמי אינו כלום — העיקר הוא הצד הטמשי. והאכר במעשה הוא מתנהג עם פועלו, ענלונג חרתו ושפחתו כחיה רעה עם חיות רעות. פעם הם חיים בחבה כשיש להם איזה צורך משותף. ואך כנגע שזה צריך לקבל מהם את סכום העבודה הדרוש לו. כשהוא צריך לספוק האכזריות הבהמית שננפש האדם. או אין גבול לפראות. ולא רק זאת אלא שמולנו הגנו הזלמים ומתהוים לפראים: בצונו המוסרי של לא תתעב אדומי. כי אחיך הוא... אינם נהרס ביותר אפילו הפועלים שלנו. והלוקה זו של בני האדם לאנשים ממדרגה ראשונה וממדרגה שניה הביאה לידי כך. שגם את יהודינו מחלקים את למדרגות. מדרגה א': אכר עשיר. פקיד חשוב. סוחר גדול. מדרגה ב': אכר עני. משנה. פקיד קטן. מדרגה חנוני אמיד. בעל מלאכה וחצי קבלן. מדרגה ג': פועל יהודי. חנוני קטן. בעל מלאכה עני. מורה סן הקצנים וכדומה. אחר כך מחלקים בני אדם אצלנו למקומיים ולזרים. לארץ ישראלים. לבני יתר העולים ולמקובים. ואחרון אחרון שגל. אחר כך באים התימנים—שלהרס יד עליהם יותר קל מאשר על הנכרים העוברים. כי להנכרי הלא יש גואל ונוקם נקמתו ואיפה הוא הגואל של התימני? המשרד הפלשתינאי שהביאם? וכי זה הגין על התימנות קרבנותיו של מקוב במרה הדרושה? או אפשר הבנק היהודי? וכי לא יקבל מקוב עוד קרדיט יותר הגון בתנאי אים מעשי קבלן של פועלים נכרים ורודף של צועלים ויהודים? או אפשר הועד של רחובות. זה שהעריך את עלבון הנשים הישראליות את עלבון האדם האשה היהודית בעשרים פרנק? או אפשר תלמידו של אחד העם. אפטרופסו של מוסר היהודית וקשיטורו המושבע של ישובנו לפנים ובעל ההירר. היום. זה שהקרקע שלו נשמע לאחד העם ושכבונו גמור מבכר הוא פועל נכרי על פני תימני? או אפשר זה

הפעילי הכותב את הסכת מרחובות לפועל-הצעיר. זה שבטן בה מנומס ורך כתב על בלגוש כנבעדי זו הפש עוד זכות לרחובות ומצא שסוף סוף רוב בני המושבה התמרדו (סכלל שהיו מסכימים גם בן חוץ מיונהן מקוב) והועד גם ענש בעשרים פרנקים את גבור היום. או אפשר הבעלים והאחים התוסנים שאינם מכינים זה זה גואל ומה שצריך לעשות אדם הגון כשמשעלבים את אשתו ואחותו באופן כזה? או אפשר הפועלים האשכנזים. צעירי הרחובות והאנשים הישרים שבה הנפגשים עם יונתן עמלקי זה האומרים לו שלום. הקונים בהנותו המתוחמים אליו כאל בן אדם ולא כמו אל חיה ביער? או אפשר שומרי החובות שלא השתמשו בקורבטש בשעה שדם הנשים היהודיות ועלבונן צעק אל השמים?—או אפשר רבנותו. עסקנותו וטוריותו שלא נעו ולא זעו לסרת כל מוסר היהודית שכפיהם כל היום? אפשר יקומי-אלה ויגנו על התוסנים אחינו הגרים בארץ אבותיהם והעבדים אצל אלהים — איתם האחים הממלאים פיהם רוק ועוזרים לבני הארץ הפראים להקלעל בתוסנים? או אפשר העתונות היומית הירושלמית הצהובה ועוד ועוד? ומה נדבר? וישוע? שנוא עלי כל סין חרם וכל מיני רדיפות הם לי לתועבה. אבל לאבותינו היו דברים קדושים ולכן הבינו להגן עליהם—ואנו מה? וכי אין רגעים כאלה שכל בן אדם שיש לו רגש ולב. במקום שאין משפט ואין צדק יראה את עצמו מוכרח לאחוז באמצעי האחר שנשאר הפליטה גם פה. ברגש התיעוב הטבעי לכל פראות ואכזריות ולהגן בו אם אין נשק אחר להגנה? ויודע אני חרם מה הוא. יודע אני שזהו הרב בעל פיפות — אבל הלא יש מקרים יוצאים מן הכלל. וכי אפשר הדבר שאדם הגון יאמר שלום ליונתן עמלקי? וכי אפשר הדבר שאדם יקנה אצלה ימכור לו רבה, או שאינו פירמה יהודית או איזה מוסר צבורי יהודי יסדר עמו ילות לו כסף? וכי אפשר הדבר שעמלקי יהודי יובילהו בעולתו ונוסעים יהודים ישבו על יד נפש מסאה זו? וכי אפשר שרב או שופט ידון לו את דינו וישוער של מושבה יעורר לו ויגן עליו? אם כל זה אפשר הוא. או אין יהודים ואין יהדות ואין אלהים בישראל. אם אפשר הדבר שכוננו יקום יהודי ויקשוד את אחיותיו העניות אל חמורו ויסחבן כסחוב את הנבלה והוא ידבב על החמור ועברו העברו ידהק אותן ויעורר לו בזה — וכל זה במושבה עברית בארץ ישראל. במושבה מדברת עברית במושבה לאומית שכלאומית — אם כל זה אפשר ואם אחרי זה מעששים את יונתן עמלקי בעשרים פרנקים והכל נגמר כבי טוב—אז—סלחו נא לי — אבל הרבה הוא ליהודי לחיות במקום של בני-התורה וקופי-הקומה האלה. אם זאת היא גאולתנו ותחיתנו—נשוב נא לקשיטוב ולאודיסה. יסחבו זרים אכזרים את אחיותינו ונבנותינו כך—ואל נראה בהתעלל בהם יהודי עמלקי באופן כזה וועד החובות 'שופט' המעשי—

ואסרו לכם מה שתאמרו אם כך הם הדברים. או לא להיהדות ולא למסדה העתיד. אם שלחנם הערוך של 'אגודת ישראל' או מוסר היהדות של אחר העם—אלה ואלה כנראה. לא יתנו חופש לאדם מישראל ולנפש מישראל. וחיששנו מי שיהלום את הלום האדם החפשי הבא לא ימצאנו לא אצל אחר העם ולא אצל תלמידיו לא אצל הבעים ולא אצל הועד של הבעים. כי אם אצל פטר קרופוטקין. יעקב רבינוביץ.

החמירות זו נגד שטח העבודת הסתפתחת אצלנו צריכה להשמע השכם והערב. והמקרה היוצא מגדר הרגיל אשר לפנינו מצדיק לנו את הטון החריף של סופרנו מר רבינוביץ ועושה למבנת גם את המסקנא הנפרחה. שאליה בא הסופר בסוף מאמריו.

